

Briefing

September 2013 Nr. 89

Briefing

Briefingmaterial

skickas till Marita Tåppinen
Fornbacken 41, 2tr, 152 56 Södertälje
E-post: briefing@sgsresa.nu
eller ordforande@sgsresa.nu

Adressändringar:

Skickas till Dag Jonsson
Sandhamnsgatan 48 B, 115 28 Stockholm
E-post: medlemsregister@sgsresa.nu

Resemästaren:

Vår Resemästare är Lotta Borgiel
Marsjö Hvilan, 643 94 Vingåker
E-post: resemastare@sgsresa.nu

Sista materialdag för nästa nr. är 16 november 2013.

Annonser:

En helsida kostar 1000 kr och en halvsida 500 kr.

Redaktionen förbehåller sig rätten att bedöma och eventuellt förkorta insända bidrag och tar inte ansvar för ej beställt material.

SGS adress:

c/o Anders Gezelius
Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

Internetadress:

www.sgsresa.nu
E-post: ordforande@sgsresa.nu

Medlemsavgift per kalenderår:

Ordinarie medlem 250 kr. Familjemedlem 75 kr.
Postgiro: 429 14 52-3

Lokala träffar

Syd 14 september Öst 14 september
och 24 november, väst 12 oktober
Inbjudan och program skickas ut
som vanligt inom respektive region
och finns på SGS hemsida ett par
veckor före varje träff.

STYRELSEN

Ordförande:

Anders Gezelius
031-97 21 02
ordforande@sgsresa.nu

Vice ordförande:

Kristina Bergman
031-82 90 80
vice_ordforande@sgsresa.nu

Sekreterare:

Magnus Andersson
042- 14 67 51
sekreterare@sgsresa.nu

Vice sekreterare:

Kerstin Strandskog
08-19 72 83
vice_sekreterare@sgsresa.nu

Kassör:

Ewa Knutsson
0520-47 96 58
kassor@sgsresa.nu

Vice kassör:

Bengt Cederfelt
08-96 14 95
vice_kassor@sgsresa.nu

Klubbmästare:

Stefan Karlsson
08-550 361 39
klubbmastare@sgsresa.nu

Briefingansvarig:

Marita Tåppinen
08-550 156 14
briefing@sgsresa.nu

Resemästare:

Lotta Borgiel
0151-209 00
resemastare@sgsresa.nu

Ledamöter:

Isabel Olesen
+45 613 032 64
ledamot@sgsresa.nu
Dag Jonsson
08-528 08 468
medlemsregister@sgsresa.nu

Innehåll

-
4	Ordförande har ordet	21	Vårt nya
MEDLEMSVÄRVNINGSBLAD
Som ersätter vår gamla broschyr
6	SGS-profilen	23	Sverigebilden
8	Vykortshälsningar	24	Resemästarens sidor
10	Lejon, Panthera leo		
15	Digitala vykortshälsningar		
16	Gammalsvenskby i Ukaraina		
20	Smultronställen i Sverige		
- Förstasidesbilden**
”Kvinna med bönekvarn vid Dre-
pung klostret utanför Lhasa i Tibet”
Foto: Dag Jonsson

Vi vill ha mer! Vi vill ha mer!

Till 25-årsjubileet i Karlstad kommer vi naturligtvis att både blicka framåt och se tillbaka. Ett förslag är att ordna ett bildspel med bilder från träffar och resor genom åren. Extra roligt vore att se bilder från olika år och se hur vi har förändrats. Ni som har bilder där medlemmar förekommer ber vi därför så snart som möjligt skicka in dessa till Eva Gezelius som kommer att se till att diabilder och pappersbilder blir digitaliserade och kan visas tillsammans med nutida digitala bilder.

Tänk på att märka bilderna noga och beskriv gärna var de är tagna och vilka som finns med.

Inledningsvis ber vi om 5 bilder per person, men tala gärna om om ni har fler. Bilderna får ni naturligtvis tillbaka sedan!

Skicka bilderna till: Eva Gezelius, Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

*Vi sitter på tåget till Karlstad och ser
jorden glida förbi.*

*Den snurrar åt öster med rasande fart,
men åt motsatt håll åker vi.*

Vi vet att vi halkar tillbaka, ack ja, fast

*vi strävar och ligger i,
men så småningom anländer
Karlstad till oss och jordrotationen
får tji.*

Alf Henrikson

Ordföranden har ordet ...

Anders
Gezelius

2013 Jubileumsår för SGS

Det känns nästan obegripligt att SGS redan fyller 25 år. Jag har själv inte varit med från början, men det känns ändå som om SGS har blivit en helt självklar och väldigt viktig del av min tillvaro. Jag kom med i föreningen 1994 och deltog i min första träff lite senare när den hölls på Visingsö. Det satte avsevärda spår och sedan dess har jag försökt att vara med på alla möten när det inte har krockat med någon resa och det har varje gång verkligen varit något jag har sett fram emot. Det har varit programpunkter som lockat, men också möjligheten att träffa alla gamla vänner från tidigare resor och träffar och inte minst att få tillfälle att träffa nya vänner. När jag tänker på alla arrangemang som kommit till som en del av vår verksamhet blir jag inte så lite stolt och imponerad av alla idéer som har kommit upp och allt som har blivit genomfört. Träffarna är naturligtvis en bärande del av vår verksamhet, men också alla dessa otroliga resor som har gjorts och några av dem har jag själv också haft glädjen att kunna delta i. Vi har verkligen mycket att se tillbaka på och minnas med glädje. Inför vårt 25-årsjubileum i Karlstad och vår jubileumskryssning på Volga finns det goda anledningar att vara glada för allt som har varit, men också att blicka framåt och fundera över hur vi kan fortsätta att verka för att föreningen ska utvecklas vidare.

Träffen i Karlstad

Programmet för träffen i Karlstad håller som bäst på att ta form och det ser ut som om vi kommer att få ett möte med många spännande programpunkter. Ett jubileum

är ett självklart tillfälle för tillbakablickar och försök att analysera och lära sig av det vi gjort för att ännu bättre kunna forma framtida verksamhet. Lördagskvälens jubileumsmiddag tycker jag ska få bli ett lämpligt tillfälle att vädra något ur resegarderober som för tankarna till fjärran länder. Har du något så ta med det då. Allt från en T-shirt med Eifeltornet till full galadräkt från Bhutan är gångbart. Något klädesplagg från andra kulturer är ju ett populärt reseminne som man kanske inte så ofta känner att det passar att sätta på sig – men det här är verkligen ett sådant tillfälle! Ta det!

Vi kommer också att försöka samla ihop bilder från åren som gått och har fått in lite bilder, men behöver mycket mer! Vi vill gärna skapa ett tillfälle där vi kan känna igen våra reskamrater, se om vi har förändrats genom åren och också med saknad minnas de som inte längre finns kvar bland oss. Se mer i särskild notis på annan plats i Briefing!

Vi fick många förslag på programpunkter inför mötet och det utan jämförelse oftast förekommande var Lars Lerin. Följaktligen kommer vi att försöka ordna så att vi kan samåka till Sandgrund och Lars Lerin-museet. Där får vi en guidad visning och kommer också att få en guidad stadsvandring i Karlstad.

Karlstad är nära centrum för bröderna Nobels verksamhet och vi passar på tillfället att få lyssna till Edith Odenburg från Nobel-museet som berättar på temat Bröderna Nobel – Globetrotter i industrins spår.

När vi får önskemål och förslag om

föreläsare är det inte sällan man vill att någon tidigare föredragshållare som har gjort djupa intryck ska återkomma och ett namn som ofta dyker upp är Anders Källgårds. Det beror på hans alltid lika kloka och roliga föredrag och det känns därför extra glädjande att Anders har möjlighet att delta när vi nu dessutom firar ett jubileum.

Vi håller till i Värmland och det måste naturligtvis märkas. Landskapet har utan tvekan många talanger som kan ge en extra guldkant på träffen. En av dem är Bengt Sahlström som kommer att berätta om konstnärsdrömmar i en värmländsk verklighet på ett alldeles speciellt sätt och vitsorden från de som hört honom tidigare har varit översvallande.

När det ska vara extra festligt måste det också vara musik, skrönor, komik och underhållning. Det kommer vi att få genom Owe Clapson som har byggt upp och driver Fridolf Ruhdin-museet, har turnerat i USA med sitt program om Olle i Skratthult och fått många lovord för sina föreställningar. Sök gärna på nätet för att få mer information om honom! Men, vi är ju i grund och botten en reseförening och har det gemensamt att vi fascinerar av och gärna vill veta så mycket som möjligt om andra och främmande kulturer och levnadssätt.

Det finns nog inte mycket som känns så fascinerande som en stor folkgrupp som mycket medvetet väljer att ställa sig vid sidan av det moderna samhället. Med ett tydligt avstamp i den värmländska myllan kommer vi att få en helt unik inblick i det amerikanska amish-folkets märkliga liv och kultur. Erik Bengtson har som en av mycket, mycket få haft möjlighet att en tid bo och arbeta tillsammans med dem. Jag är helt övertygad om att det blir en berättelse ingen av oss kommer

att kunna glömma. Erik Bengtson är alltså både värmlänning och författare till många böcker och tillika en mycket god marathonlöpare, även om han nu har avslutat sin aktiva karriär. Vill du få en föraning om hans berättarstil skulle jag varmt rekommendera boken "Marathon. En bok för barn och dårar, Lidingölopåre och poeter" från 1979. Bör finnas på varje välsorterat bibliotek.

Inför anmälan till Karlstad

På anmälningsblanketten till Karlstad finns ett par frågor som jag hoppas att ni vill besvara. Dels för att vi ska få ett begrepp om hur många bilar vi kommer att ha för transport och dels för att få veta lite mer om våra medlemmar. Vi har i vårt medlemsregister aldrig lagt till uppgift om t.ex. födelsedagar. Jag kan tycka att det är lite tråkigt eftersom det inte ger oss möjlighet att uppmärksamma medlemmar som fyller jämna år. Vi har inte heller uppgift om när var och en blev medlem och vet följaktligen inte hur många medlemmar som varit med från första början och som fortfarande är det. Jag hoppas att alla vill fylla i de uppgifterna på anmälningsblanketten. Om några av er har varit med sedan starten men inte kommer att vara med i Karlstad skulle jag uppskatta mycket om ni skulle vilja meddela mig det på annat vis. Vi vill väldigt gärna veta hur många "trotjänare" det finns i SGS.

Till sist är det min förhoppning att riktigt många ska komma till Karlstad och fira att vår förening har uppnått en så aktningvärd ålder och jag hoppas och tror att vi ska få några fina, spännande och minnesvärda dagar tillsammans.

Väl mött i Karlstad!

SGS profilen

Harald Wiczell,
Rådmansö, Norrtälje

Pensionerad IT-konsult, ca. 40 år i branschen, mestadels som projektledare. Uppvuxen i Saltsjö-Duvnäs i Nacka. Gift med Sonja som även hon är uppvuxen i Nacka. Två, nu sedan länge, utflugna barn. Sonja och jag flyttade runt en del innan vi nu sedan 6 år bosatt oss i Roslagen.

Som barn reste, jag och mina syskon, tillsammans med våra föräldrar runt överallt i Sverige och Norge. De sa alltid att, det är bäst att vi reser i Norden nu medan ni är små, för sedan ger ni er ut i världen på egen hand. Så rätt de hade, även om jag fortfarande reser en hel del i Norden som ju är fantastiskt. Älskar segling, fotvandring och att upptäcka nya saker och platser.

1. När och hur blev du medlem i SGS?

Sonja tipsades om föreningen av

arbetskollegan Marita Täppinen som upptäckt att vi reste en hel del. Vi har varit medlemmar i ca.15 år nu.

2 . Har du deltagit i något av föreningens vår- eller höstmöten?

Jag/vi har deltagit på ganska många möten vid det här laget. Vi brukar försöka vara med på så många som möjligt, men platsen och programmet styr. Det är otroligt imponerande hur mycket arbete med förberedelser som görs och hur väl träffarna alltid fungerar. Tack alla ni som jobbar för oss andra.

3. Din bästa resa hittills? (behöver inte vara SGS-resa).

Nu blir det svårt! Vi har gjort många fantastiska resor. Den första långresan i egen regi gick till Tanzania med Serengeti, Kilimanjaro och Zanzibar.

Den glömmer jag aldrig. En av de verkliga topparna var att resa till Iran under ledning av Lars Haller. Den senaste resan till Tibet, Nepal och Bhutan med besök vid Mt. Everest base camp, med Världens resor, var även den fantastisk, även om höjden bitvis var ganska tuff.

4. Din drömräsa om du varken behöver ta hänsyn till tid, pengar, hälsa eller tillståndet i världen?
Lätt som en plätt. Jag vill ta god tid på mig på en resa i sydöstra Asien, Oceanien, Australien och Nya Ze-land.

5. Vad har du alltid med dig när du reser?

Här råder det inget tvivel, det är min systemkamera. En annan sak jag nästan alltid har med är en potatisskala, perfekt när man vill skala någon frukt.

6. Vad vill du helst läsa om i Briefing?

Jag vill ha tips och inspiration kring resor till lite udda platser. Resmäs-tarens sidor och sist men inte minst "Ordföranden har ordet". Det är alltid trevligt att läsa Anders spalt.

Nya medlemmar i SGS

Vi är glada att kunna hälsa följande medlemmar välkomna i föreningen:

Lillemor Andersson
Rolf Andersson
Parkgatan 16 B
341 37 Ljungby

Lisbeth Cederfelt
Bläsbackegatan 6, lgh 1101
302 47 Halmstad

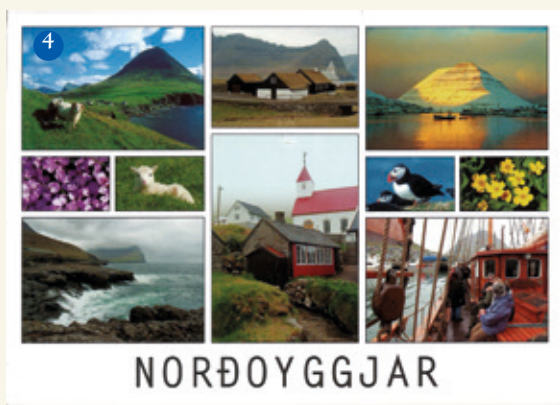
Christer Gyllenhammar
Birgitta Gyllenhammar
Södra Catalinagränd 43
183 68 Täby

Hans Leyon
Marie-Louise Leyon
Ängkärrsvägen 13
426 77 Västra Frölunda

Otto Paulsen
Lillemor Paulsen
Sundspromenaden 15
211 16 Malmö

Kaj Persson
Berit Persson
Nypongatan 32
253 74 Helsingborg

Peter Torudd
Eva Torudd
Vegagatan 6
224 57 Lund

1. 1/5 2013

Hälsningar från Lazio, landskapet runt Rom. Villa Lante med vatten-trappa och fontäner, Giardino di Ninfa med blåregn över ruinerna, Villa d'Este vattnets trädgård, samt mycket, mycket mer ögon-fröjd. Irene o Cajsen.

2. 20130527

Hej! Två begivenheter lockade oss till London: Chelsea Flower Show, hundraårsjubileum och David Bowie-utställning på Victoria&Albert Museum. Som flitiga SGS-are hann vi med åtskilligt mer. London med omgivningar – en oändlig källa att ösa upplevelser ur. På köpet motion och mycket ”frisk” luft. Kristina Johansson och Ulla-Britt Ericsson

3. 1/6 2013

Hälsningar från Gunilla B som just avslutat ”Baltic grundkurs” med Pär L.
Hälsningar Aia och Pär

4. 2013-06-07

Under en vecka med husbil på Färöarna har vi besökt öarna Bordoy, Eysturoy, Streymoy och Vágar, samt Mykines till fots. Alla

vägar är asfalterade, men smala, många bara 3 meter, vissa tunnlar är bara 2,8m. breda och 3,1m. höga. Otroligt trevligt land och intressant. Sedan tar vi färjan till Island för två veckor. Vi landstiger i Seidisfjörður. Vi tar vägen söder om Vatnajökull och Hekla till Reykjavik. Norrut till Vestfirðir sedan österut via Myvatn tillbaka till Seidisfjörður. Detta blir en resa på 150 mil och det finns 64 campingplatser på Island. Vi tar färjan tillbaka till Hirðals i Danmark. Färjans namn är Norröna. Hälsningar Gunnar Andersson o Astrid Dahl

5. Paralimini 25/7 –13

Hej! Två veckor på Cypern kan lätt fyllas med diverse utflykter. I Nicosia kan man efter en snabb passkontroll gå över till turkiska sidan. Och turligt nog har jag kvar passet eftersom jag ska åka tåg via St Petersburg till Moskva. Ska man köra bil över gröna linjen behövs en försäkring. Mest överraskande, att Lazarus bodde i Larnaka och att Salamis ligger norr om Famagusta. Greetings – Bengt Cederfelt

*Skicka nya
bidrag till
Briefing!*

Lejon, *Panthera leo*

Text och bild: Lars-Åke Janzon

Varje morgon vaknar en gasell upp i Afrika. Den vet att den måste springa fortare än det snabbaste lejon, annars blir den dödad. Varje morgon vaknar ett lejon. Det vet att det måste springa fortare än den långsammaste gasell, annars svälter det ihjäl. Det spelar ingen roll om du är en gasell eller ett lejon, för när solen går upp måste du kunna springa - fort.

Ordspråk, från Serengeti.

Lejon är djurens konung. Det har alltid varit mytomspunnet, och ryktet om dess övernaturliga egenskaper lever än idag. Simba, som är det vanligaste afrikanska namnet, finns avbildad sedan mer än 15 000 år - en av de tidigaste illustrationerna utförda av människan. Lejonet har hög och hedervärd ställning hos oss, och både hanen och honan har blivit förärade attribut som modiga, ädla, kraftfulla, trogna, skicklig jägare och, inte minst, sexuellt outtröttliga.

Utbredning och utseende

I historisk tid fanns lejon i hela Afrika, och från sydöstra Europa österut till Indien. De har blivit utrotade från sin nordliga och östliga utbredning, utom i Gir-skogen i Indien. Idag finns lejon i Afrika endast söder om Sahara. Oftast finner man lejon på öppna slätter, men de finns i nästan alla biotoper utom i den torraste öken och i regnskogar. Lejon är, efter tiger, det största kattdjuret. Hanar varierar i längd från 1,7

till 2,5 m och honor från 1,6 till 1,9 m. Svanslängden varierar mellan 60 och 100 cm. Hanar väger mellan 150 och 272 kg, medan honor väger mellan 120 och 180 kg. Honor väger betydligt mindre än hanar men de har ungefär samma muskelmassa.

Lejon har brett ansikte, rundade öron och relativt kort nacke. Hanar har en man som varierar i färg. Vanligtvis är den silvergrå eller gulröd, och den mörknar vanligen med åldern. Manens utseende är starkt influerat av testosteron, och den verkar ha flera betydelser. På avstånd kan man se vilket kön individen har. Manen har stor inverkan på det sociala systemet, och den visar på individens kraftfullhet genom att ju mörkare manen är desto mer indikerar den innehavarens dominans. Lejon är de enda kattdjuren med tofs på svanspetsen.

Flocken, eller snarare honklanen, är kärnan i det matrilokala förhållande som lejon lever i. Systemet innebär att mödrar, systrar, döttrar, kusiner o.s.v. förblir i samma flock, medan bröder och söner lämnar flocken med början vid tre års ålder. Flocken består sålunda av nära besläktade honor, varav ingen är dominant, och deras ungar samt av 1-7 invandrade hanar som endast stannar en kort period, oftast endast 2-3 men upp till 4 år eller tills de egna döttrarna blivit könsmogna. I medeltal finns det 4-6 vuxna honor i varje flock. I Serengeti där det som regel finns gott om bytesdjur består flockarna, förutom ungarna, av 3-12

vuxna honor och 1-6 vuxna hanar. De vuxna individerna delar många gånger in sig i småflockar, och en stor del av tiden tillbringar de ensamma. Flockstorleken är synnerligen variabel och den är avhängig av den naturtyp de lever i och av bytesdjurstätheten. Ju tätare vegetationen blir, eller ju öppnare den blir, tenderar flocken, att generellt sett, bli mindre. I Ngorongoro-kratern, där tätheten av bytesdjuren är stor året runt, kan det finnas upp till 20 vuxna honor i en flock.

Honorna har flera sociala egenheter som inte finns hos andra kattdjur. Alla vuxna honor i samma flock kommer i brunst ungefär samtidigt, sannolikt en influens av någon honas feromonutsläpp. Det betyder att de parar sig ungefär samtidigt. Följaktligen föder de ungarna samtidigt, och ungarna tas omhand av samtliga lämpliga honor i flocken. Eftersom ungarna diar av samtliga mjölkproducerande, lakterande honor har ungarna större chans till bättre överlevnad om det inte är för stor storleksskillnad mellan dem.

När en lejoninna inte är havande eller diar ungar kommer hon i brunst ungefär varje månad. Brunsten varar 2-4 dagar, och då parar hon sig var 15-20 minut både natt och dag. Hon parar sig då med samtliga hanar i flocken. Alla hanarna kan då vara presumtiva fäder åt ungarna, vilket ökar skyddet för de enskilda ungarna. Trots den fenomenala kopulationstakten är antalet överlevande ungar till vuxen ålder lågt. Det krävs cirka 3 000 parningar för varje unge som uppnår vuxen ålder.

Under cirka tre månader efter det att nya hanar tagit över flocken är den sexuella aktiviteten som störst hos honorna. Honorna spelar då en aktiv roll i att utbe sig kopulationer med alla hanar, såväl de hanar som tagit över flocken som andra intresserade hanar. De uppmuntrar till konkurrens mellan hanarna för att se till att den dugligaste (oftast den största) hankoalitionen tar över flocken. Det kan medföra att fler hanar kommer att stanna i flocken, vilket är en fördel för honorna eftersom de behöver hanarnas hjälp för

att skydda avkomman lång tid (3,5 månaders havandeskap och 1,5-2 års modersberoende).

Honornas reproduktiva liv är långt, de kan föda ungar från 4 års ålder tills de blivit 18 år.

Hanarna lever ett helt annat liv än honorna. Den synkrona födseln är en bra anpassning för de hanliga ungarna. Det betyder att när de, vid 3 års ålder, lämnar flocken har de sällskap av likåldriga bröder eller halvbröder, vilket är till fördel då de skall ta över en ny lejonflock. När de lämnat födelseflocken för de till att börja med några års kringflackande liv som nomader. Sedan försöker de ta över en annan flock från äldre och svagare hanar. Efter att ha lyckats ta över en ny flock stannar de i den flocken 2-3, ibland kanske 4, år innan de, i sin tur, blir bortdrivna av yngre hanar. Framtiden hos en flock bestäms av hanens stabilitet. Efter fördrivningen lever hanarna åter nomadiskt, ensamma eller med en eller flera hanar. En hanes reproduktiva liv är följaktligen kort. Det är mycket ovanligt att en hane lyckas ta över en ny hongrupp efter en fördrivning. Det kan lyckas om antalet hanar är mycket stort, dvs 5-7 hanar.

När en hane, eller oftare en grupp av hanar, tar över en ny flock händer det att de dödar de mjölkberoende ungarna som redan finns i flocken. Genom att döda ungarna blir honorna i flocken snabbare förberedda för parning. Eftersom hanarnas reproduktiva liv är kort är det en fördel att vänta endast i ca 3 månader (den tid det tar för honorna att åter komma i brunst) i stället för i yttersta fall 25, om de inte dödat ungarna. Hanarna har

även större chans att bli fäder till fler avkommor, och via det naturliga urvalet kommer benägenheten att döda ungarna att spridas.

Lejon, både hanar och honor, kan jaga ensamma. Smygjakt, där de går mot vinden, är den vanligaste formen, men bakhållsjakt förekommer också. Lejonen är mest jaktaktiva under natten, och de ser då ungefär 6 gånger bättre än vi. Deras lägre utsiktspunkt medför även att de kan se bytesdjuren som siluetter mot himlen. Lejonen kanske vandrar 9-10 kilometer innan de hittar ett byte. En lejoninna kan under ett kort tag komma upp i en toppfart av cirka 80 km/timme när de förföljer ett byte. Då det är flera lejon som jagar är det alltid erfarna lejoninnor som leder jakten. Bytesdjuren består oftast av mellanstora och stora djur som vårtsvin, antiloper, gaseller, gnuer eller zebbor. Stora lejongrupper, fler än 6 lejon, kan ta större byten som giraffer och bufflar, men här spelar även individuell skicklighet in. När väl bytet är nerlagt brukar hanarna förse sig först, fast de oftast inte deltagit i själva jakten. Därefter äter honorna, och sist ungarna. När bytesdjuren är fåtaliga händer det att ungarna kan bli utan mat helt och hållet, eftersom de är lägst i hackordningen när det gäller födan.

Med hjälp av nattseende kameror (starlight-, värme- och infraröda kameror) har vi fått en bättre bild av vad sker på savannen när det är mörkt. Vid studier av hyenors nattbeteende fick vi i slutet av 1900-talet lära oss att hyenor normalt tog lejonens byte.

Det gör de förstås fortfarande när de är antalsmässigt överlägsna. Men numera vet man också att en lejonhane ensam kan jaga bort flera hyenor från ett byte som hyenorna tagit. Vissa lejonhanar är skickliga hyenadödare.

Flockens lag vid slaget vilt.

De fullvuxna jägarna, flockens mest värdefulla medlemmar, äter alltid först av det nedlagda bytet. Det är på grund av deras styrka som flocken kan överleva. Det är först när dessa medlemmar ätit sig mätta som de yngre får ta del av bytet. Under magra tider, när det är ont om bytesdjur, händer det att de unga svälter ihjäl. De vuxna honorna

blir heller inte brunstiga igen förrän det åter finns gott om villebråd. Det är ett sätt att säkra flockens överlevnad.

Korta lejonfakta

När lejon har kallats för Djurens Konung är detta endast delvis sant. De kan dödas av andra djur som elefanter och bufflar, men även en flock hyenor skulle kunna döda ett ensamt lejon.

Lejon kan para sig, kopulera, 60-80 gånger under ett dygn.

Det krävs cirka 3 000 kopuleringar för varje unge som uppnår vuxen ålder.

Lejon är den enda arten i kattfamiljen som lever socialt.

Lejon är den enda arten i kattfamiljen där hanar och honor har olika utseende.

Lejonhanar är de enda hanarna i kattfamiljen som har man.

Alla lejonhonor i samma flock är närbesläktade.

Alla mjölkproducerande, lakterande, honor i samma flock tillåter vem som helst av ungarna i flocken att dia.

Lejon kan anfalla i en hastighet av 60-80 km/tim. Vid vanlig gång tillryggaläger de 4 km per timma.

Lejon sover vanligtvis 20 timmar per dygn.

Lejonhanar kan vanligtvis vara herrar i flocken i 2-4 år innan en yngre, starkare hane eller en sammanslagning av yngre hanar tar över herraväldet i flocken.

Vita, leucistiska (ej albinistiska), lejon förekommer naturligt i Timbavati-området i Sydafrika.

Inga verifierade uppgifter finns om svarta, melanistiska, lejon.

Lejon kan klättra i träd, mest berömda

är de s.k. Manyaralejonen i Tanzania.

Lejon är det enda kattdjur som har tofs på svansen. Sannolikt har de tofsen för att de är dagaktiva och därför åtkomliga för exempelvis stickmyggor. Med tofsen kan de vifta bort flugorna.

Utanför skyddade områden, som nationalparker, är lejon oftast kraftigt förföljda, vilket beror på att de råkar i konflikt med människor och deras boskap. Deras naturliga livsmiljö blir även allt mindre, eftersom människan behöver mer utrymme för sig själva och sin boskap. Husdjursspridda sjukdomar, som valpvirus m.fl., kan ha en inverkan på populationerna. Det sitter ofta mängder av flugor på vilande lejon, och de är känsliga för stick av stickflugor, *Stomoxys*-arter. Vid extrema klimatbyten kan stickflugepopulationen öka mycket snabbt, vilket kan vara till förfång för lejonen.

Lejon, med alla underarter utom den asiatiska, är av IUCN listade som

sårbara, medan det asiatiska lejonet är akut hotat.

I de flesta afrikanska länder är jakt antingen förbjuden eller reglerad, så att endast så kallade farliga individer får avlivas. I några länder tillåts troféjakt. Det asiatiska lejonet är helt skyddat i Indien.

När man är ute på gamedrive i Afrika

brukar chaufförerna (drevvas) träffas och samspråka, och dessutom meddela vad man sett och var. För att vi inte ska förstå vilka djur de pratar om använder de inhemska namn, som exempelvis Simba för lejon. Nu känner de flesta besökare till det ordet så de använder andra namn i stället.

Förutom det välbekanta swahiliska Simba, finns det många andra afrikanska namn på lejonet:

ambessa (Amharic: Etiopien),
nkharam (Chichewa: Malawi),
xamm (Damara: Namibia),
zaki (Hausa),
odum, aja (Ibo, Yoruba: Nigeria),
n!hai (Ju/hoan Bushman: Botswana, Namibia),
ngatia, muruthi (Kikuyu: Kenya),
ngouambulu (Lingala: Västafrika),
labwor (Luo: Kenya, Uganda),

olugatany (Maasai, Samburu: Kenya, Tanzania),
tau (Setswana: Botswana),
aar, baranbarqo, libaax, gool, davar (Somalia).

Indiska namn

I Indien finns ju lejon enbart på ett litet område, men det finns olika lokala namn:
sher, babbar sher, singh (Hindi)
sinh (Gujrati)
sawach (Kathiawari)

Digitala vykortshälsningar

Har varit på kryssning i Östersjön, där vi bl.a. besökte St Petersburg. En av de stora sevärdheterna där var Peter den stores sommarresidens Petershof med alla vackra fontäner och statyer. Monika A.

GAMMALSVENSKBY I UKRAINA

Text och bild: Ulla Johansson

Ända sen jag var barn har jag hört talas om den, Gammalsvenskbyn. Det är den märkliga historien om en grupp svenskar som redan på 1200-talet utvandrade och bosatte sig på Dagö utanför Estlands kust.

På 1700-talet, då Ryssland tog makten där, förvisades svenskarna till södra Ukraina. Hela befolkningen på Dagö, c:a 1000 personer gav sig på vandring dit, en resa som tog nio månader och kostade hälften av dem livet. Omkring 500 nådde det utlovade landet vid nedre Dnjepr. Där fanns förvisso god jord, men annars ingenting, bara tom stäpp. Många dog det första året här i vildmarken, men resten lyckades etablera sig. De byggde en by som sedermera blivit kallad Svenskby, eller Gammalsvenskby.

Andra nybyggare, mest tyskar slog sig ner runt om, men svenskarna höll på sitt språk och sina traditionen. De byggde sig en kyrka och höll kontakt med Sverige.

Det gick rätt bra för dem ända till ryska revolutionen, 1917-20. Då började bekymren. Att ha gård dög inte, man skulle arbeta i kolchos. Kontakter med Sverige gav en möjlighet till bättre liv. Att "återvända" till Sverige. 1929 reste nästan alla svenskar i byn, nära 900 personer, till Sverige.

De blev välkomnade, men att leva i Sverige blev inte lätt. Nu hade de ju inga gårdar, det blev depressionstider och svårt att få arbete. Svenska kommunister bedrev propaganda för "Paradiset på jorden" = Sovjet, och

förebrådde de nyinvandrade för att de lämnat det för det "usla kapitalistiska Sverige".

De flesta stannade i Sverige, en del fortsatte till Kanada, men några lät lura sig. C:a 200 återvände efter 2 år till Ukraina. Det blev "ur askan i elden". Inga gårdar, bara kolchos-arbete, miss-sämja, angiveri, arresteringar, deportationer och avrättningar. Värre skulle det bli.

Andra världskriget drabbade byn. Tyskarna ockuperade byn, tog ut alla yngre män till krigstjänstgöring. När den ryska fronten närmade sig byn tog tyskarna med alla bybor till läger i Tyskland, Frankrike och Polen, männen till krigstjänst, kvinnor till arbetsläger.

De som hamnade i Polen blev efter krigsslutet förda till Sibirien, norra Ural. Några lyckades överleva 2 år där och upptäcktes av en tillfällighet av en svensk fabrikör. Han hjälpte dem med papper och ansökan och de fick återvända till byn.

Men där bodde nu nästan bara ukrainare och det var fattigt och eländigt. Man vågade inte ta kontakt med Sverige och ej tala svenska. Svenskheten förde en tynande tillvaro. Efter järnridåns fall kunde man åter ta kontakt med Sverige och släkten där och svenskarna återupptäckte byn. Ett par svenskar startade en fabrik på andra sidan Dnjepr. Direktörens mor började med svenskundervisning i byn. Ungdomar som ej fått lära sig språket fick nu en chans.

Nu heter byn Zmievka. Där bor ca 3000 personer, drygt 150 av dem är svenskättlingar. Men bara en handfull av dem kan tala svenska, några få den gamla dialekten de haft med sig från Dagö.

Det var dessa människor jag ville träffa då jag reste till Gammalsvenskby sommaren 2007. Vi fick då bo hos svenskättlingarna och träffa flera av de gamla som mindes den svåra tiden då de återvänt till Gammalsvenskby. Men det var fruktansvärt hett den veckan i juli 2007, mer än 40°, och jag önskade återvända under gynnsammare omständigheter. Tyvärr dröjde det 4 år, och flera av de gamla hann dö.

Det blev en tidsresa, mitt andra besök i Gammalsvenskby, i Ukraina, sommaren 2011. Resan gick som förra gången först till Kiev, Ukrainas huvudstad. Där var vi en och en halv dag och besåg de mest praktfulla kyrkorna Petjerskaja Lavra och Sofiakatedralen.

Nytt var en bestigning av Sofiakyrkans kastal varifrån vi hade en fin vy ut över Kiev, som är en stad med många vackra hus och gyllene tinnar och kupoler här och där.

Sen blev det nattåg i öppen sovvagn, inte bekvämt precis, 650 km söder ut till Cherson. Därifrån åkte vi en välproppad minibuss, sprickfärdig med oss 15 + stora resväskor på knaggliga vägar till Zmievka, det ukrainska namnet på fyra små byar, tre ursprungligen tyska, Schlangendorf, Mülhausendorf, Klosterdorf och den svenska.

Vi inkvarterades hos svenskättlingarna. Jag bodde tillsammans med paret Åberg hos Halina och Valter Tormods, där jag också bodde 2007. Halina, som

är svenskättling kan förstå lite svenska, men inte prata. Det kan minsann hennes mor 81-åriga Elsa Utas och hon fanns alltid till hands och tolkade.

Jag blev försatt så där en 70 år tillbaka i tiden. Här i byn lever man som vi gjorde i min barndom, med självushåll. Alla har sina små täppor med grönsaker, frukt, höns, kor, getter och några åkertegar för hö och potatis. Det lever man på, arbetslösheten är stor. Valter jobbar med sin jord, speciellt med bevattning, ty vattenledningen är bristfällig. Halina får enstaka inkomst av försäljning av bilförsäkringar. Mor Elsa har 800 kr/månad i pension, den enda fasta inkomsten.

Men i år hade första potatisskörden blivit bra, sålts och inbringat kontanter, så bra att det kanske skulle räcka till att reparera bilen. Man satte nu potatis på nytt, till hösten skulle man få potatis att leva på över vintern. Familjen har två getter, höns som värpte och feta höns som skulle slaktas till hösten.

- Då har vi kött till vintern! sa Elsa

- Men hur förvarar ni det?

- Jo vi konserverar och sätter i jordkällaren.

Och jag mindes min mammas konserveringsapparat.

I köket fanns spis för uppvärmning med kol (som måste köpas) + gasspis för sommaren (gasbehållare måste också köpas) Inget vatten, det måste bäras från brunnen. Dess var ett skjul i trädgården, granne med en enkel dusch i nästa skjul med vattentunna på taket. Men allt var rent och prydligt. Och vi trivdes bra.

I byn besökte vi ålderdomshemmet med plats för 30 personer, just nu bara

26. Enkelt boende i tvåbäddss rum, men gott om personal. Här bodde nu två svenskättlingar, Lydia och Milita (85 år). De två + Maria Malmas (något yngre) berättade för oss om sina svåra och dramatiska liv under Stalins terror, kriget, deportationen till Sibirien m.m. Och sen sjöng de sånger som de mindes från sin ungdom. En minnesvård stund.

Vi besökte skolan i byn, där man numera kan läsa svenska som tilläggs-språk. Språklärare Larissa presenterade sin bästa elev, Tanja, som på svenska berättade om sina studier och framtidsplaner. Dagiset fick också besök, det var ett fint, välfungerande daghem, väl utrustat, delvis med svenska pengar, något de fick vid det svenska kungabesöket 2008.

En dag gjorde vi en utfärd till Kachovka, närmaste storstad, besökte en marknad och fick bese Chumak, en ketchup och grönsakskonservfabrik som startats av ett par driftiga unga män från Sverige på 1990-talet. Nu ger detta företag arbete och inkomst för många och gynnar grönsaksodlare i regionen.

På söndagen åkte vi tillsammans med mor Elsa och några fler gamla damer i kyrkbil till tyska kyrkan i Schlangendorf.

- Här känner vi oss hemma, för den här kyrkan är lutheransk, sa mor Elsa. Gudstjänsten hölls på omväxlande ukrainska och tyska och Elsa läste texterna. 10-15 gamla damer med sjaletter och en liten ungdomskör medverkade. Vi kunde sjunga med i psalmerna på tyska.

Senare på dagen var vi i den svenska kyrkan, som förstördes av kommu-

nisterna och efter återuppbyggnad blivit ortodox och fått en lökkupol på taket. Men nu hade vi en svensk präst här, vår guide Karl-Erik Tysk, och han predikade på svenska. Vi besökte griftegården där svenskättlingarna var begravda. Maria Malmas visade och berättade.

På kvällen var det fest. Långbord dukades nere vid Dnjepers strand. Massor med läckra smårätter, rikligt med drycker. Ett 40-tal inbjudna bänkade sig. Karl-Erik tysk, som kan tala ryska, hälsade välkommen, borgmästaren, en yppig dam, höll tal. De gamla sjöng, i år bestod dock kören bara av tre åldriga damer + två män ur nästa generation. Men de sjöng med liv och lust bl.a. om floden Dnjepr, som omflyter deras by. Gemensamt sjöng vi "Du gamla du fria".

93-åriga Sven i vår grupp överlämnade en stor donation, pengar till byns skola och sjukhus och tackades med tal, diplom och skolbarn som sjöng. Nina, byns poet, läste dikter som tolkades av Lilja Malmas, en av de yngre som kan svenska. Musik i högtalare spelade upp och man dansade, inte minst de båda gamla damerna Maria Malmas och Maria Norberg. Tage Brolin, vår reseledare, byns mecenat, här för 35:e gången, buggade loss med borgmästarinnan.

Solen gick ner och månen speglade sig i Dnjeprs vatten. En minnesvård kväll. En tidsresa, och en resa i sist minuten. Flera av de gamla med sitt ålderdomliga språk och fantastiska levnadshistorier var nu döda eller sjuka, och de kvarvarande skröpligare än då jag var här sist. Mor Elsa sammanfattade:

- Rygga värker, beina värker, men tungan ho värker int!

Veckan här kändes allt för kort. Jag skulle gärna ha velat stanna några dagar till och lyssnat på hennes glada

prat, särskilt som det 2011 var drägligare temperatur, bara omkring 30°.

Några bilder från Gammalsvenskby, Ukraina 2011.

I solroslandet utanför byn.

Kvällsmat hos Tormods.

De gammalsvensktalande damerna i kyrkan

Fest vid Dnjeprs strand. Två Marior i mitten.

Mor Elsa Utas.

Valter och Halina Tormods, Gammalsveskby

SMULTRONSTÄLLEN I SVERIGE

Irene Favre

HAVERÖ STRÖMMAR - Ljungans flergrenade forsande utlopp ur Kyrksjön. Tack vare att en god vän innan midsommar bjöd mig till Medelpad fick jag besöka Haverö Strömmar, som jag aldrig tidigare hört talas om.

Vi parkerade bilen och vandrade iväg med kaffe och smörgås i ryggsäcken mot Strömnäskvarnen, byggd 1854, som drevs fram till mitten av 1940.

Kvarnen är numera restaurerad och det är även den gamla mjölnarbostaden intill, som är café sommartid. En sträcka

på cirka åtta km är naturreservat. Norrströmmen är strömsträckans huvudfåra, med en fallhöjd på femton meter och med ett rikligt vattenflöde, är flitigt använd av fritidsfiskare. Jag fiskade inte utan försökte fånga en ovanligt livlig strömstare på bild och lyckades efter ett antal försök.

Vi var de enda besökarna så vi slog oss ned och lyssnade till strömmen och åt vår matsäck i en fantastisk natur.

Haverö Strömmar ligger 4 mil väster om Ånge vid väg 315.

Är Du nyfiken på världen utanför turiststråken?

SGS är en förening som vill:

- Samla människor bosatta i Skandinavien och Finland med intresse för främmande länders natur och kultur
- Informera och verka för ursprungsbefolkningars rätt till självbestämmande och integritet samt bevara deras kultur
- Informera om och stödja åtgärder för att skydda flora och fauna
- Vara ett forum för personer som själva vill resa för att uppleva främmande länders natur och kultur
- Underlätta utbyte av erfarenheter från sådana resor

Bli medlem Du också!

Vi har årligen två veckoslutsträffar för föreningens medlemmar. Då sammanstrålar vi på någon plats i Skandinavien för information och temakvällar.

Vi brukar vara runt 100 medlemmar på våra träffar.

Vi har även lokala möteskvällar 2-3 gånger per år i Stockholm, Helsingborg och Göteborg.

Briefing är vårt medlemsblad. Den utkommer 4 gånger per år och informerar om föreningens aktiviteter och aktuella resor.

Medlemsresor

Föreningen ordnar årligen resor till länder och miljöer som normalt inte finns hos de stora researrangörerna. I vår tidning kan du läsa om vad som är aktuellt just nu.

Som medlem kan du också ta initiativ till resmål som du själv är intresserad av. Många av våra resor kommer till på det sättet.

Anmäl dig till vår ordförande: Anders Gezelius e-post ordforande@sgsresa.nu eller ring 031-972102

Medlemsavgiften är 250 kronor per kalenderår för ordinarie medlem. Familjemedlem 75 kronor.

Postgiro 429 14 52 -3

Konstverk med text: Dick Degerfeldt

2 Sverigebilder i SINNENAS KONSTPARK i Ånge

Kartan till vänster:

”Ungefär så här tycks många tro att Sverige ser ut. Det gäller i synnerhet storstadspolitiker samt byråkrater och beslutsfattare i olika statliga verksamheter”.

Kartan till höger:

”Enligt mitt ringa förmenande är punkten Å mer central än punkterna K, S och G. Dessutom tycker jag att Å är en vackrare bokstav.”

Resemästarens sidor

Nu har du chansen att följa med Magnus Andersson till Guldkusten i januari 2014. Det blir sista gången han kör resan, så ta tillfället och kom med. Nu är det ingen ny resa på gång, men efter höstmötet presenteras en ny spännande resa, skräddarsydd för oss SGS-are.

Vill du veta mer om de SGS-resor som är på gång rekommenderar jag dig att gå in på vår hemsida, www.sgsresa.nu. Där läggs reseprogrammen ut så fort de är klara. Du kan också kontakta respektive researrangör för mer information om resorna eller anmäla intresse att delta.

Kalendarium

Guldkusten

15 jan–7 feb 2014.
5 plaster kvar!

Guatemalas mayakultur

3–18 feb 2014 Boka!

Längs Sidenvägar och i Sven Hedins fotspår genom Kina

27 aug–19 sep 2014
Full!

Surinam, Guyana & Franska Guyana

Cirka 17 dagar i
februari–mars 2015
Intresseanmälan!

GULDKUSTEN – 5 platser kvar.

På grund av återbud finns det nu lediga platser. Är du intresserad - tag då snabbt chansen. Detta blir nämligen den sista resan till Guldkusten som Magnus Andersson kommer att organisera och leda.

Efter de tre genomförda och fullbokade resorna i Ghana, Togo och Benin har programmet finslipats till att bli det sannolikt mest optimala som någonsin gjorts på Guldkusten. Under denna unika 24 dagar långa resa besöks byar och folkstammar långt norrut i länderna och trakter som endast sällan besöks av utomstående och där mycket av gammal afrikansk tradition lever starkt kvar. Än så länge! Förändringens vindar når säkert snart även dit, som de redan gjort i de sydligare och kustnära områdena. På vår resa besöker vi många olika folkstammar som alla lever på något olika sätt och har delvis olika traditioner. Vi möter Ashanti, Lobi, Gourounsi, Dagari, Talensi, Dagomba, Konkomba, Taneka, Taberma och Somba för att nämna några. Vår underbare lokale expertguide Paul tar oss med på besök för närkontakt med bybefolkningarna och berättar kunnigt om deras levnadsförhållanden, tradition och religion.

Alla kan delta

Resan sker i en rejäl och rymlig buss med en separat bagagebil för att ge bättre plats i bussen. En duktig kock, Daniel, är med på hela resan och svarar för vällagade och goda luncher varje dag. I övrigt bor vi på förvånansvärt bra hotell, även långt ut på landsbygden. I varje fall bättre än vad man skulle kunna förvänta sig. Resan är inte särskilt ansträngande och alla kan delta.

Safari

Besöken i Nationalparken Pendjari i nordligaste Benin har med de tre tidigare grupperna varit mycket lyckade. Alla deltagarna har haft spännande möten med bland annat såväl elefanthjordar, lejon, bufflar som antiloper. Annars är Västantafrika inte känt för sina nationalparker och reservat. Där ser man oftast endast babianer och ett fåtal gazeller.

Voodoo-kulturens vagga

Minnet av mängder med afrikansk häftig musik, dans och maskdanser är något som alla får med sig hem och som länge kommer att leva kvar. Flera olika musik- och dansarrangemang är inplanerade i resan. En fantastisk Voodoo-ceremoni i en by bland Ewe-folket blir säkert en av resans höjdpunkter. Vi reser genom områden som anses vara voodoo-kulturens vagga. Vid den intensiva och rytmiska dansen kan det mycket väl hända att några av kvinnorna faller i sådan trans att de måste bäras bort.

Datum: 15 januari–7 feb 2014

Preliminärt pris: 50 800 kronor vid eurokurs 8,50 (52 600 vid kurs 9,00)

Arrangör: Magnus Andersson Expeditions i samarbete med Gränslösa Resor

För information: kontakta Lotta Borgiel på Gränslösa Resor tel 0151-209 00 eller mejl: lotta@granslosaresor.se

GUATEMALAS MAYAKULTUR FÖRR OCH NU Med fd ambassadören och mayaexperten Ulf Lewin

Vi upprepar förra årets mycket uppskattade resa till maya-indianerna i Guatemala och har slipat programmet ytterligare. Resan har förlängts två dagar, så att vi kan hålla ett lugnare tempo och få mer tid i Tikal för att uppleva de magnifika mayaruinerna. Det är en unik resa där vi får

förmånen att resa med en av Sveriges främsta kännare av mayakulturen. Ulf Lewin arbetade som ambassadör i Guatemala under flera år och har sedan pensionen läst in en fil mag i kulturanthropologi med fördjupning i mayakulturen. Han har ett stort kontaktnät med mayaindianer och håller sig i högsta grad ajour med vad som händer i landet kulturellt och politiskt.

Foto: Sara Bergfors

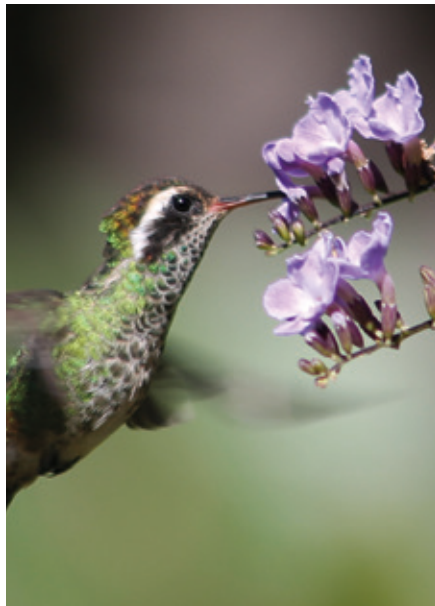

Foto: Staffan Tamm

Vår resa går genom ett oerhört naturskönt land med färgstark miljö, underbar befolkning och en unik historia där dagens stora mayabefolkning, bortåt 6 miljoner människor. De har en direkt länk mer än 2 000 år tillbaka i tiden som ättlingar till dem som burit upp en av forntidens största kulturer. På just denna resa kommer vi särskilt nära denna ursprungsbefolkning. Vi kommer till platser där deras förfäder bodde före vår tideräkning, till platser där de levde under sin klassiska storhetstid, platser dit de flyttade efter en mystisk "kollaps" och där de under dramatiska former senare mötte conquistadorerna.

Vi upplever både den högplatå där huvuddelen av befolkningen lever och lågländet med dess helt annorlunda karaktär, både befolknings-, natur- och klimatmässigt. Vi får också inblick i det samhälle där mayaindianerna i våra dagar samexisterar med ättlingar till nykomlingarna.

SGS-resan är inriktad på att låta oss alldeles särskilt uppleva dagens mayabefolkning och lyssna till hur de själva upplever sin situation idag, "i kläm mellan forntid och framtid". Under resan kommer Ulf Lewin som leder resan att hålla föredrag om Guatemala allmänt och idag, landets historia med betoning på mayafolket genom tiderna och landets dramatiska moderna historia, Sveriges

förbindelser med landet och biståndsverksamheten, läget beträffande demokrati och mänskliga rättigheter med mera. Och framför allt: Vi får direkt kontakt med mayafolket av idag genom personer som själva är angelägna om att slå vakt om kultur, etnicitet och traditioner.

Prel datum: 2–18 feb 2014 (17 dagar)

Prel pris: 39 700 kr

Antal deltagare: 10-15

Arrangör: Gränslösa Resor

För mer information och bokning: kontakta Lotta Borgiel, tel 0151-209 00 eller mejl lotta@granslosaresor.se

Boka!

LÄNGS SIDENVÄGAR OCH I SVEN HEDINS FOTSPÅR GENOM KINA 3–26 sep 2014

Under 24 dagar reser vi genom Kina från Beijing i öst till Kashgar i väst. Framför allt tåg, buss och bil blir våra färdmedel och det är långa sträckor vi ska tillryggalägga. Vi stannar upp vid flera viktiga knutpunkter längs Sidenvägen. Vi tar oss genom världens näst största vandringsöken och reser en bit in på Karakorum Highway till Karakulsjön vid berget Mustagh Ata, det berg som Hedin flera gånger försökte bestiga utan att lyckas.

Vår reseroute är Beijing-Xian(flyg)-Lanzhou-Dunhuang-Turpan-genom Taklamanöknen från norr till söder - Minfeng-Hetian-Kashgar-Karakulsjön -Kashgar-Urumqi (flyg) Urumqi-Beijing(flyg). Resan tar oss genom ett storlaget ökenlandskap med gamla ruinstäder, och högst levande oas-städer där människor under begränsade villkor livnär sig på jordbruk, djurhållning, handel, hantverk och serviceyrken. Naturligtvis ser vi många verk skapade av människohand: Terrakottaarmén, de förnämsta buddistgrottor, kloster, moskéer och pagoder, geniala bevattningsanordningar, hantverk – både produkter och tillverkning, såsom sidenmattor, jadeprodukter, papper, traditionella uiguriska knivar och träsniderier – allt med tusenåriga traditioner. I nationalparken Yadan ser vi rester av den kinesiska muren från 200 f Kr.

Resan är inte fysiskt ansträngande. Målet är att inte ha alltför bråttom. Det ges också tid för egna aktiviteter vid flera tillfällen. Vi reser i markplan för att uppleva hur stort faktiskt landet är och för att försöka förstå hur handelskaravaner hade det när de tog sig över öknar i storm, kyla och hetta. Hur var han, Sven Hedin, som gav sig rakt ut i öknen utan en karta att följa? Vad gjorde Kina-Gunnar?

Hur är det för människorna som lever här idag uigurer såväl som hankineser?

Boendet under resan blir av varierad standard. När vi tar oss genom öknen får vi räkna med enklare former. Vid några tillfällen ges tillfälle till cykelturer och vandringar för de som så önskar.

Efter en förberedande resa hösten 2013 kommer programmet att revideras och specificeras ytterligare. En sak som särskilt kan påverka genomförandet är att Xinjiang-provinsen, där vi tillbringar största delen av resan, har speciella restriktioner och en viss politisk instabilitet.

Datum: 27 augusti–19 september 2014

Preliminärt pris: ca 50 000 kr

Information om resan: färdledare Margaretha Thyr 0707 78 79 90, margarethathyr@gmail.com

Arrangör och anmälan: Contour Air. Storgatan 23, 703 61 Örebro, tfn 019 672 16 60, mail info@contour.se

Antal deltagare: ca 15 personer

Väntelista!

SURINAM, GUYANA & FRANSKA GUYANA

En av de första resorna med SGS var just till Surinam, Guyana och Franska Guyana. Det är fortfarande, 25 år senare, tre av de minst besökta länderna i Sydamerika (även om Franska Guyana egentligen är en del av Frankrike). Det är otillgängliga områden utan egentliga sevärdheter – så när som på den vidsträckt orörda regnskogen och de många folkgrupperna med ursprungsbefolkning! För oss har området blivit känt mycket tack vare Jan Lindblads resor och om möjligt ska vi träffa några av dem som är med i hans bok.

Orörd regnskog och indianstammar

Vår resa fokuserar på Surinam, ett mycket glest befolkat land. Här bor bara 3 personer/kvadratkilometer och totalt är det bara drygt en halv miljon människor i hela landet. I små flygplan flyger vi cirka 75 minuter ut i regnskogen till Palumeu Jungle Lodge. Det blir vår bas i fyra nätter. Med lokala naturguider färdas vi med trädstamskanoter på floden för att utforska den ostörda regnskogen. Vi gör också exkursioner till fots. Intill ligger en by med amerindianer som vi besöker och lär oss mer om deras sätt att leva. Vår lodge arbetar aktivt för hållbarhet både ekologiskt och socialt och har anställda från de angränsande byarna.

Djävulsön

Landvägen färdas vi med vår egen buss och båt till Franska Guyana, det enda landet i Sydamerika som inte är självständigt. Vi ägnar en dag åt att besöka Djävulsön. Med chartrad katamaran besöker vi St Joseph och Royale Island och får en guidad tur på museet, kyrkogården, fängelset med mera. Dagen därpå besöker vi Guyana Space Center varifrån Europeiska raketer och satelliter skickats upp de senaste 50 åren. Vi återvänder till Paramaribo, Surinams huvudstad, och tar en paus innan vi åker till Guyana.

Kaieteur Falls

Kaieteur Falls i Guyana är med sina 228 meter nästan 5 gånger högre än Niagarafallen. Deras otillgängliga läge ger oss anledning att göra en fantastisk flygtur

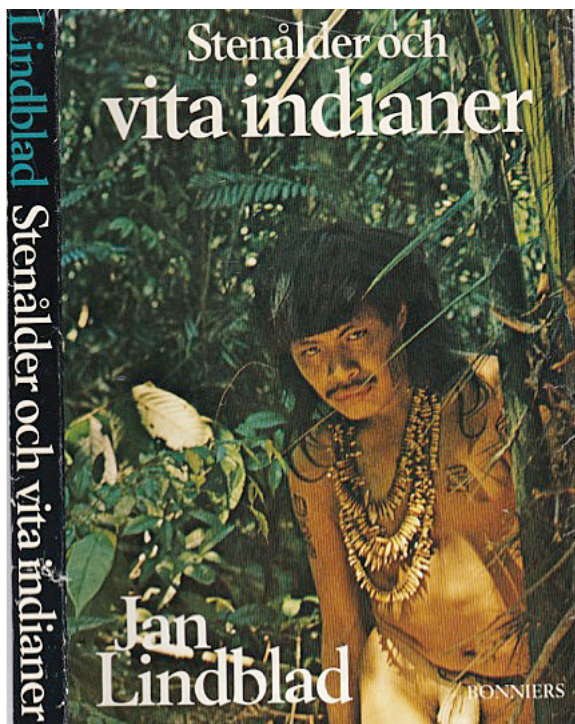
över ett av Sydamerikas största, oavbrutna regnskog, bara Demerar och Essequibo floderna bryter det gröna havet.

Har du önskemål om resans utformande är du välkommen att kontakta mig! Än så länge är planeringen i sin linda.

Restid: ca 17 dagar i februari–mars 2015

Budgeterat pris: 55 000–60 000 kr inklusive det mesta
Intresseanmälan görs till arrangören:

Lotta Borgiel, Gränslösa Resor AB, Marsjö Hvilan, 643 94 Vingåker
tel 0151-209 00, e-post lotta@granslosaresor.se

B

Ans: SGS, C/O Eva Krusén,
Pallensgatan 8, 461 30 Trälhaman

Sommaren närmar sig slutet.
Sommaren upphör att finnas.
Sommaren är snabbt förgången.
Sommaren varade kort tid.
Sommaren verkade lång först.
Sommaren verkade kort sedan.
Sommaren är en bedragare.
Sommaren bedrog jag mig på.
Sommaren blev bedragen av mig.
Sommaren är sommar, jag är jag.
Sommaren kommer tillbaka, inte jag.

Lars Huldén ur MELLAN JUL OCH RAGNARÖK